

1. ČO MÁ KAŽDÝ VEDIEŤ V PRÍPADE OHROZENIA

1.1 ODPORÚČANÉ POSTUPY PRE OBYVATEĽSTVO V PRÍPADE VZNIKU MIMOMORIADNEJ UDALOSTI

1.1.1 MAXIMÁLNA TEPLOTA

Pri vysokých teplotách v rozpätí od > 35° - 2. stupeň, sa odporúča :

1. vyhýbať sa pobytu na priamom slnku, najmä na poludnie a popoludní,
2. nenechávať deti a zvieratá na priamom slnku, ani v stojacich automobiloch,
3. dodržiavať pitný režim.

Pri dlhodobom dosahovaní maximálnej teploty vzduchu v rozpätí > 40°C -3. stupeň, sa odporúča :

1. vyhýbať sa pobytu na priamom slnku, najmä na poludnie a popoludní,
2. dodržiavať pitný režim,
3. nenechávať deti a zvieratá na priamom slnku, ani v stojacich automobiloch,
4. pri pobyte na priamom slnku používať ochranné prostriedky pred priamym slnečným žiarením (pokrývka hlavy, ochranné krémy, slnečné okuliare a pod.).

1.1.2 MINIMÁLNA TEPLOTA

Pri dosiahnutí minimálnej teploty vzduchu < - 20°C – 2.stupeň, silný mráz, sa odporúča

1. chrániť sa primerane teplým oblečením a obuvou,
2. chrániť nekruté časti tela ochranným (mastným) krémom,
3. vykonať primerané opatrenia na ochranu hospodárskych plodín pred prízemnými mrazmi.

Pri dosiahnutí minimálnej teploty vzduchu < - 30°C - 3. stupeň , veľmi silný mráz, sa odporúča

1. urýchlene vyhľadať teplé miesta (obytné zariadenia),
2. vykonať primerané opatrenia v priemysle na ochranu pred silnými mrazmi (zateplenie...),
3. chrániť nekruté časti tela ochranným (mastným) krémom.

1.1.3 VIETOR

Pri výskyte silného vetra, ktorý dosiahne krátkodobo (v nárazoch) rýchlosť (V2, priemer > 20 m/s alebo nárazy > 25 m/s) – 2 stupeň, sa odporúča :

1. nezdržiavať sa na voľných plochách,
2. nezdržiavať sa pri labilných prekážkach,
3. zatvoriť a zabezpečiť okná a dvere,
4. odložiť z dvorov voľne položené predmety,
5. nepúšťať von deti,
6. zabezpečiť domáce zvieratá,
7. neparkovať pod stromami a pri chatrných budovách,
8. s ľahkými vozidlami a nenaloženými nákladnými automobilmi obmedziť jazdu po otvorených veterných plochách,
9. zabezpečiť okná, skleníky, voľne uložené predmety, pozbierať sušiacu sa bielizeň,
10. pri jazde automobilom znížiť rýchlosť jazdy.

Pri výskyte mimoriadne silného vetra, ktorý dosiahne krátkodobo (v nárazoch) rýchlosť (V3, priemer > 25 m/s alebo nárazy > 35 m/s)- 3 stupeň, sa odporúča :

1. keď nie je nutné, nevychádzať z domu,
2. nezdržiavať sa na voľných plochách,
3. zatvoriť a zabezpečiť okná a dvere,
4. nepúšťať von deti,
5. s ľahkými vozidlami a nenaloženými nákladnými automobilmi nejazdiť po otvorených veterných plochách,
6. zabezpečiť žeriavy.

1.1.4 SNEHOVÉ JAZYKY A ZÁVEJE

Pri intenzívnej tvorbe snehových jazykov a závejov – 2.stupeň, sa odporúča :

1. vybaviť vozidlo zimnými technickými prostriedkami (zimné pneumatiky, snehové reťaze, vlečné lano, lopata a pod.),
2. zabezpečiť sa komunikačnými prostriedkami (mobilný telefón, PDA, vysielacia a pod.) pre prípad núdze.

Pri mimoriadne intenzívnej tvorbe snehových jazykov a závejov -3 stupeň, sa odporúča :

1. obmedziť pohyb vo vonkajšom prostredí,
2. obmedziť jazdu vozidlom a inými prostriedkami.

1.1.5 SNEŽENIE

Pri silnom snežení, pri ktorom spadne S2, > 20 cm nového snehu za 12h, 2. stupeň, sa odporúča:

1. na horách sledovať a dodržiavať pokyny horskej služby,
2. vybaviť vozidlo príslušnými technickými prostriedkami (zimné pneumatiky, snehové reťaze, vlečné lano, lopata a pod.),
3. v prípade mokrého snehu a silného vetra obmedziť pohyb v lese a v blízkosti elektrických vedení.

Pri mimoriadne silnom snežení pri ktorom spadne S3, > 30 cm nového snehu za 12h, 3. stupeň, sa odporúča :

1. obmedziť pobyt a pohyb (i dopravnými prostriedkami) v exteriéri.

1.1.6 POĽADOVICA

Pri intenzívnej tvorbe poľadovice, 2. stupeň, sa odporúča:

1. obmedziť pobyt a pohyb (i dopravnými prostriedkami) v exteriéri,
2. upraviť povrch chodníkov tak, aby umožňoval bezpečný pohyb.

Pri mimoriadne intenzívnej tvorbe poľadovice, 3. stupeň, sa odporúča:

1. obmedziť pobyt a pohyb i dopravnými prostriedkami v exteriéri,
2. upraviť povrch chodníkov tak, aby umožňoval bezpečný pohyb.

1.1.7. BÚRKY

Pri výskyt silných búrok spojených s privalovými zrážkami s úhrnmi (BD2, >30mm za 1h) a nárazy vetra s rýchlosťou (BV2, >25m/s), 2. stupeň, sa odporúča:

1. nezdržiavať sa na voľných plochách,
2. nezdržiavať sa pri labilných prekážkach,
3. zatvoriť a zabezpečiť okná a dvere,
4. odložiť z dvorov voľne položené predmety,
5. zabezpečiť domáce zvieratá,
6. neparkovať pod stromami a pri chatrných budovách,
7. s ľahkými vozidlami a nenaloženými nákladnými automobilmi nejazdiť po otvorených veterných plochách,
8. vo voľnej krajine pri búrke prečkať v automobile, alebo vyhľadať nižšie polohy (pozor na ich prípadné zatopenie),
9. nezdržiavať sa pri vysokých stožiaroch alebo vysokých stromoch,
10. opustiť vodné plochy, a priestory v blízkosti potokov a riek (aj vyschnutých korýt).

Pri výskyte mimoriadne silných búrok spojených s privalovými zrážkami s úhrnom (BD3, 40 mm za 1h) a nárazmi vetra s rýchlosťou (BV3, >35 m/s), 3. stupeň, sa odporúča:

1. keď nemusíte, nevychádzať z domu,
2. nepúšťať von deti,
3. neparkovať pod stromami a pri chatrných budovách,
4. nezdržiavať sa pri stožiaroch vysokého napätia alebo vysokých stromoch,
5. opustiť vodné plochy, a priestory v blízkosti potokov a riek (aj vyschnutých korýt),
6. zabezpečiť obydlie pred vniknutím vody.

1.1.8 DÁŽĎ

Pri výskyte intenzívneho dažďa s úhrnom zrážok (D2, > 50mm za 12h), 2. stupeň, sa odporúča:

v prípade kritického nedostatku času:

Zanechať akékoľvek činnosti a rýchlo sa odobrať na bezpečné (kopec, vyšší svah a pod.) alebo vopred určené miesto.

pokiaľ máte dostatok času:

1. vypnúť alebo uzatvoriť hlavné rozvody elektrického prúdu, vody a plynu,
2. premiestniť vybavenie domácností do vyšších poschodí,
3. uzatvoriť a utesniť všetky okná a otvory,
4. pripraviť si vozidlo pre prípad nutnosti opustenia obydľia,
5. pripraviť si lieky, dokumenty, vhodné ošatenie, trvanlivé potraviny a pitnú vodu na 2-3 dni,
6. zobrať si nepremokavú obuv a odev,
7. odstrániť látky, ktoré môžu v styku s vodou vyvolať chemickú reakciu (jedy, žieraviny, kyseliny a pod.),
8. informovať svojich susedov,
9. pripraviť evakuáciu zvierat,
10. pripraviť si evakuačnú batožinu,
11. opustiť vodné plochy a priestory v blízkosti potokov a riek (aj vyschnutých korýt).

Pri výskyte intenzívneho dažďa s úhrnom (D3, > 70mm za 12h), 3. stupeň, sa odporúča:

1. dodržiavať pokyny záchranných zložiek, orgánov samosprávy a štátnej správy, sledovať pokyny v hromadných informačných prostriedkoch,
2. opustiť vodné plochy, a priestory v blízkosti potokov a riek (aj vyschnutých korýt),
3. odstrániť látky, ktoré môžu v styku s vodou vyvolať chemickú reakciu (jedy, žieraviny, kyseliny a pod.),
4. uzatvoriť a utesniť všetky okná a otvory,
5. vypnúť alebo uzatvoriť hlavné rozvody elektrického prúdu, vody a plynu

1.1.9. HMLA

Pri výskyte silných hmiel s dohľadnosťou (H2, < 300m), 2. stupeň, sa odporúča:

Ak viditeľnosť nepovoľuje ísť rýchlejšie ako 20 km/hod. a keď nie je možné rozoznať okraj cesty odstavte vozidlo. Na diaľniciach vyhľadať najbližšie odpočívadlo a počkať kým sa hmla rozplynie.

Pri výskyte mimoriadne silných hmiel (H3, < 100m), 3. stupeň, sa odporúča:

Obmedziť jazdu vozidlom z bezpečnostných dôvodov.

1.2. DÔLEŽITÉ TELEFÓNNE ČÍSLA TIESŇOVÉHO VOLANIA

NÁRODNÉ ČÍSLA TIESŇOVÉHO VOLANIA

HASIČI – 150

(Hasičský a záchranný zbor)

ZDRAVOTNÍCI – 155

(Záchranná zdravotná služba)

POLICAJTI – 158

(Policajný zbor)

TIESŇOVÉ VOLANIE:

18 300

(Horská záchranná služba)

HAVARIJNÁ LINKA A TIESŇOVÉ VOLANIE:

046 / 542 16 97

(Banská záchranná služba)

Na privolanie pomoci stačí jediné číslo

112 je jednotné európske číslo tiesňového volania, ktoré funguje vo väčšine krajín v Európe. Slúži na privolanie záchranných zložiek integrovaného záchranného systému v prípade, keď je ohrozený ľudský život, zdravie, majetok alebo životné prostredie.

Volat' na číslo **112** možno bezplatne a nepretržite, 24 hodín denne z akéhokoľvek telefónu – pevnej linky, mobilu či telefónnej búrky.

Číslo **112** umožňuje rýchle vyhodnotenie situácie a okamžitú reakciu záchranných zložiek, čo v praxi znamená jednoduchšiu, rýchlejšiu a pružnejšiu pomoc najmä v situáciách, keď je potrebná spolupráca viacerých zložiek integrovaného záchranného systému alebo keď si volajúci nie je istý, ktorú zložku treba kontaktovať.

Pri volaní na linku 112 sa zároveň drzte týchto dobrých zásad:

- Zachovajte pokoj
- Rozprávajte pomaly, zrozumiteľne a nahlas
- Hovor uskutočnite z bezpečného a pokiaľ možno aj čo najtichšieho miesta
- Budte trpezlivý – počkajte, kým operátor zodvihne telefón
- Nezavesujte telefón!
- Nebudte prekvapení ak operátor sa predstaví „Linka tiesňového volania 112 Prešov“ (pôsobnosť koordinačného strediska integrovaného záchranného systému je celý kraj!)

112 – číslo, ktoré zachraňuje. Použi ho iba vtedy, ak skutočne potrebuješ pomoc.

Nezneužívaj ho, aby si ty sám raz neostal bez pomoci v núdzi !!!

2. VAROVANIE OBYVATEĽSTVA

Varovanie obyvateľstva je jedno z najdôležitejších opatrení civilnej ochrany. Varovanie je vykonávané varovnými signálmi uskutočňovanými prostredníctvom sirén. Varovné signály sú následne dopĺňané hovorenou informáciou prostredníctvom hromadných informačných prostriedkov.

Ak zaznie varovný signál:

- nastáva mimoriadna situácia,
- podľa tónu signálu a dĺžky jeho trvania zistíte, pred čím vás varuje, počúvajte následnú hovorenú informáciu vysielanú rozhlasom, televíziou alebo hlášením mestského rozhlasu.

☐ **Varovný signál: VŠEOBECNÉ OHROZENIE**

2 - minútový kolísavý tón sirén

Kolísavým tónom sirén v trvaní 2 minút sa počas vojnového stavu a počas vojny vyhlasuje aj ohrozenie v prípade možného vzdušného napadnutia územia štátu. Slovná informácia pri takomto ohrození obsahuje vymedzenia územia, pre ktoré je ohrozenie vyhlásené a výraz "VZDUŠNÝ POPLACH"

☐ **Varovný signál: OHROZENIE VODOU**

6 - minútový stály tón sirén

☐ **Signál: KONIEC OHROZENIA**

2 - minútový stály tón sirén bez opakovania

2.1. ČO ROBIŤ, KEĎ ZAZNIE SIRÉNA ?

!!!(mimo doby pravidelného preskúšania)!!!

Pri pobyte mimo budovu - vyhľadajte čo najrýchlejšie úkryt, poprípade vstúpte do najbližšej budovy.

* Ak sa nachádzate v domácnosti - zhromaždite celú rodinu a byť neopúšťajte.

- * Nesnažte sa vyzdvihnúť deti zo škôl a predškolských zariadení, bude o ne postarané.
- * Vytvorte izolovaný uzavretý priestor - uzavrite a utesnite okná, dvere a vetráky, odstavte klimatizáciu (netesnosti prelepte páskou, väčšie netesnosti môžete utesniť tkanivami namočenými vo vode s rozpustenými saponátmi). Uzavretím priestoru znížite pravdepodobnosť vlastného ohrozenia.
- * Uhasťte otvorený oheň a iné spaľovacie zariadenia.
- * Sledujte vysielanie rozhlasu a televízie a riadte sa podľa vysielaných pokynov.
- * Telefonujte len v súrnom prípade, nezaťažujte telefónne linky, najmä nevolajte čísla tiesňového volania.
- * Postarajte sa o domáce a hospodárske zvieratá.
- * Čakajte doma na ďalšie pokyny.

POZNÁMKA:

Overte si, či vo vašej blízkosti nie sú ohrození starí ľudia, chorí, neschopní pohybu !
Postarajte sa o deti bez dozoru ! Pri akejkoľvek činnosti zachovávajúť pokoj a rozvahu!

3. ČINNOSŤ V OBLASTI OHROZENEJ ÚNIKOM NEBEZPEČNÝCH LÁTKOK

Nebezpečné látky sú prírodné alebo syntetické látky, ktoré svojimi chemickými, fyzikálnymi, toxikologickými alebo biologickými vlastnosťami samostatne alebo v kombinácii môžu spôsobiť ohrozenie života, zdravia alebo majetku. Všeobecne pod nebezpečnými látkami rozumieme chemické, rádioaktívne alebo biologické látky.

Únik nebezpečných látok môže byť spôsobený deštrukciou stacionárneho zdroja nebezpečnej látky (výrobné zariadenie, sklad, zariadenie využívajúce nebezpečnú látku ako médium napr. chladiarenské zariadenie) alebo z mobilného zdroja pri preprave nebezpečnej látky (autá alebo železničné vagóny určené na prepravu nebezpečných látok). Ohrozenie nebezpečnými látkami môže byť spôsobené aj teroristickým útokom.

3.1. V PRÍPADE ÚNIKU NEBEZPEČNEJ CHEMICKEJ LÁTKY (alebo v prípade chemického terorizmu)

Nebezpečné chemické látky spôsobujú poškodenie centrálného nervového systému, dýchacích orgánov, zažívacieho traktu, poškodenie kože, alebo narušujú metabolizmus postihnutého. V prípade havárie spojenej s únikom nebezpečných chemických látok pôsobia na okolie v podobe plynu alebo výparov. V prípade teroristického útoku môžu byť použité vo forme aerosólov alebo plynu, prípadne môžu byť použité na zamorenie vodných zdrojov.

- Keď zaznie varovný signál sirény: pri pobyte v budove
 - * zostaňte vo vnútri, prípadne sa ukryte v úkryte (ak je dostupný),
 - * vytvorte izolovaný uzavretý priestor - uzavrite a utesnite okná, dvere, vetráky, odstavte klimatizáciu,
 - * pripravte si improvizovanú ochranu dýchacích ciest, očí a odkrytých častí tela,
 - * zapnite rozhlas, televíziu a sledujte vysielanie,
 - * riadte sa podľa vysielaných pokynov, nepodceňujte riziko,
 - * pripravte si evakuačnú batožinu,
 - * telefonujte len v súrnom prípade, nezaťažujte telefónne linky,
 - * poskytnite pomoc chorým, postihnutým osobám, osobám neschopným pohybu, starším osobám, postarajte sa o deti bez dozoru,
 - * zachovávajúť rozvahu a pokoj,
 - * budovu opustíte len na pokyn.
- Keď zaznie varovný signál sirény: pri pobyte mimo budovu
 - * zachovajte rozvahu, zorientujte sa podľa situácie a rozhodnite sa pre opustenie priestoru ohrozeného nebezpečnou chemickou látkou,
 - * vaše rozhodnutie je závislé od smeru vetra šíriaceho nebezpečnú látku zo zdroja úniku a vašej polohy; ak sa nachádzate v smere vetra a ste v časovej tiesni, okamžite vyhľadajte úkrytie v budovách a postupujte ako pri pobyte v budove.

3.2. V PRÍPADE ÚNIKU NEBEZPEČNEJ BIOLOGICKEJ LÁTKY

(alebo v prípade bioterorizmu) Bakteriologické (biologické) nebezpečné látky môžu byť použité vo forme aerosólu (baktérie, vírusy) vytvoreného v ovzduší alebo uzatvorenom priestore priamo alebo prostredníctvom vetracích zariadení, vypustením infikovaného hmyzu (vši, blchy, muchy a podobne), infikovaním vodných zdrojov, potravín, alebo krmovín. Postihnutý použitie biologických prostriedkov spravidla nezistí ihneď po ich použití. Pri podozrení ich použitia sa výskyt zisťuje odberom vzoriek a následnou mikrobiologickou analýzou. Pri podozrení z úniku alebo pri úniku biologickej látky resp. pri použití biologických prostriedkov postupujte tak, ako pri úniku nebezpečnej chemickej látky. Zvlášť treba:

- * dôsledne dodržiavať karanténne hygienické, protiepidemiologické, protiepzootické opatrenia,

- * sledovať informácie o situácii poskytované miestnou samosprávou,
 - * pravidelne kontrolovať telesnú teplotu,
 - * hlásiť podozrenie z ochorenia, alebo zvýšený výskyt ochorení osôb a zvierat orgánom obce alebo spádovému zdravotníckemu zariadeniu, prípadne orgánom civilnej ochrany,
 - * obmedzovať pohyb mimo budovu a budovu opúšťať iba na nevyhnutný čas (napríklad nákup základných životných potrieb),
 - * priebežne uskutočňovať v rámci svojich možností dezinfekciu vo svojich bytoch a v domoch.
- Pri vyhlásení karantény platí zákaz zhromažďovania osôb a zákaz voľného pohybu mimo uzatvorených priestorov bez nasadených ochranných prostriedkov.

3.3. V PRÍPADE ÚNIKU RÁDIOAKTÍVNEJ LÁTKY

(alebo pri havárii jadrovej elektrárne)

- * Čo najskôr sa ukryte v uzavretej miestnosti (najlepšie v pivničných priestoroch),
 - * pokiaľ ste mohli prísť do styku s rádioaktívnymi látkami v čase, než ste sa stačili ukryť, potom:
 - pred vstupom do budovy kontaminovaný vrchný odev a obuv odložte do nepriepustného obalu a nepoužívajte ich,
 - dôkladne si umyte ruky, tvár a vlasy, vypláchnite si oči, ústa, vyčistite si nos a uši,
 - ak je to možné, osprchujte sa a vymeňte si bielizeň,
 - * uzavrite a utesnite okná a dvere, vypnite ventilačné a klimatizačné zariadenia,
 - * sledujte správy v hromadných informačných prostriedkoch,
 - * pripravte si prostriedky improvizovanej ochrany dýchacích ciest a povrchu tela,
 - * jódové prípravky užite po obdržaní varovného signálu o vzniku radiačnej havárie atómovej elektrárne. Dávkovanie a spôsob použitia je uvedený v návode na škatuľke alebo v informačnom letáčku,
 - * zabezpečte svoje potraviny a zásoby vody pred možnou kontamináciou uložením do obalov, chladničky, mrazničky alebo komory. Nepoužívajte nechránené potraviny, ovocie a zeleninu,
 - * pripravte si evakuačnú batožinu,
 - * čakajte na ďalšie pokyny,
- postarajte sa o hospodárske zvieratá:
- zatvorte ich a dajte im zásobu krmív a vody na dva dni,
 - zásoby krmiva a vody zabezpečte pred kontamináciou prekrytím plachtou alebo fóliou z plastu a pod.

4. ZÁSADY SPRÁVANIA SA PRI DOPRAVNEJ NEHODE VOZIDLA PREPRAVUJÚCEHO NEBEZPEČNÚ LÁTKU

Ak ste účastníkom dopravnej nehody, pri ktorej došlo k úniku nebezpečnej látky:

- * odstavte vozidlo, podľa možností mimo dosah pôsobenia nebezpečnej látky tak, aby zostala zachovaná priepustnosť komunikácie pre príchod záchranných zložiek,
- * ak ste sa neočakávane ocitli v dosahu pôsobenia nebezpečnej látky zastavte motor vozidla a urýchlene opustite zamorený priestor, chráňte si dýchacie cesty vreckovkou,
- * bez ohrozenia vlastného života zistite, čo sa stalo, v žiadnom prípade sa nepribližujte k havarovanému dopravnému prostriedku,
- * oznámte nehodu hasičskej a záchrannej službe, zdravotnej záchrannej službe alebo polícii,
- * nedotýkajte sa nebezpečnej látky ani predmetov, ktoré by mohli byť ňou kontaminované,
- * po príchode záchranných zložiek sa riadte pokynmi veliteľa zásahu alebo polície.

VŽDY PLATÍ !!!

- Ochranná maska a akákoľvek náhrada, slúži iba na únik z ohrozeného priestoru.
- Nebezpečná látka sa pri úniku šíri v smere vetra.
- Únik z ohrozeného priestoru voľte kolmo na smer vetra.

5. ČINNOSŤ V OBLASTI OHROZENIA POVODŇAMI A ZÁPLAVAMI

O povodniach a záplavách hovoríme vtedy, keď sa zvýšia hladiny vodných tokov, voda vystúpi zo svojich koryt a zaplaví priľahlé územie.

5.1. ZÁSADY SPRÁVANIA SA PRED OHROZENÍM POVODŇAMI A ZÁPLAVAMI

- * Vytipujte si bezpečné miesto, ktoré nebude zaplavené vodou,
- * hodnotné veci zo suterénov, prízemných priestorov a garáží umiestnite do vyššieho poschodia,
- * pripravte si vrecia s pieskom na utesnenie nízko položených dverí a okien,
- * pripravte si trvanlivé potraviny a pitnú vodu na 2-3 dni,
- * ak ste vlastníkom osobného automobilu, pripravte ho na použitie,

- * pripravte sa na evakuáciu osôb, zvierat,
- * upevnite veci, ktoré by mohla odniesť voda,
- * pripravte si evakuačnú batožinu.

5.2. ZÁSADY SPRÁVANIA SA V OBDOBÍ POVODNÍ A ZÁPLAV

- * Opustite ohrozený priestor,
- * netelefonujte, len v prípade tiesňového volania,
- * v prípade vyhlásenia evakuácie dodržujte zásady pre opustenie ohrozeného priestoru, rešpektujte pokyny členov evakuačnej komisie,
- * v prípade časovej tiesne sa okamžite presuňte na vytipované miesto, ktoré nebude zaplavené vodou,
- * nešírte paniku a nerozširujte neoverené správy.

5.3. ZÁSADY SPRÁVANIA SA PO POVODNIACH A ZÁPLAVÁCH

Nechajte si skontrolovať stav obydľia (statická narušenosť, obývatelnosť), rozvody energií (plyn, elektrická energia), stav kanalizácie a rozvod vody.

- * Zabezpečte likvidáciu uhynutých zvierat, poškodených potravín, poľnohospodárskych plodín zasiahnutých vodou, riadte sa pokynmi hygienika.
- * Informujte sa o miestach humanitárnej pomoci.
- * Kontaktujte príslušné poisťovne ohľadom náhrady škôd.

6. ANONYMNÉ OZNÁMENIE

Anonymné oznámenie o uložení bomby alebo nebezpečnej látky sa často zameriava na vyvolanie strachu a paniky. Ako objekt sú zvolené priestory s väčším sústredením ľudí. Aj keď väčšinou ide o planý poplach, treba počítať s tým, že anonymná vyhrážka môže byť uskutočnená.

Čo robiť po anonymnom oznámení?

- * okamžite oznámte udalosť na linku tiesňového volania 112, alebo na telefónne čísla 158 a 150,
- * ak sa nachádzate v budove, ktorá je ohrozená, opustite budovu a vzdialte sa čo najďalej od tohto priestoru,
- * do budovy sa vráťte až na pokyn príslušných orgánov.

7. PREVZATIE PODOZRIVEJ ZÁSIELKY

Po prevzatí listu, resp. balíka zvažte skutočnosti, ktoré vás vedú k názoru, že ide o podozrivú zásielku. Takou môže byť napríklad neočakávaná zásielka od neznámeho odosielateľa s podozrivým rukopisom, zapáchajúca zásielka alebo zásielka s podozrivým obsahom. Po otvorení môže podozrenie vyvolať sypká hmota, neznámy predmet alebo výhražný text.

Čo robiť po prevzatí podozrivej zásielky?

- * podozrivú zásielku neotvárajte a netraste s ňou,
- * zásielku uložte do igelitového alebo iného vhodného obalu,
- * opustite miestnosť, umyte si ruky a udalosť nahláste na linku tiesňového volania 112, alebo na telefónne čísla 158 a 150.

8. ČINNOSŤ PRI NUTNOSTI URÝCHLENÉHO OPUSTENIA OHROZENÉHO PRIESTORU

V prípade, ak musíte rýchlo opustiť priestor ohrozenia, alebo sa nachádzate v uzatvorených priestoroch, vykonajte nasledovné opatrenia:

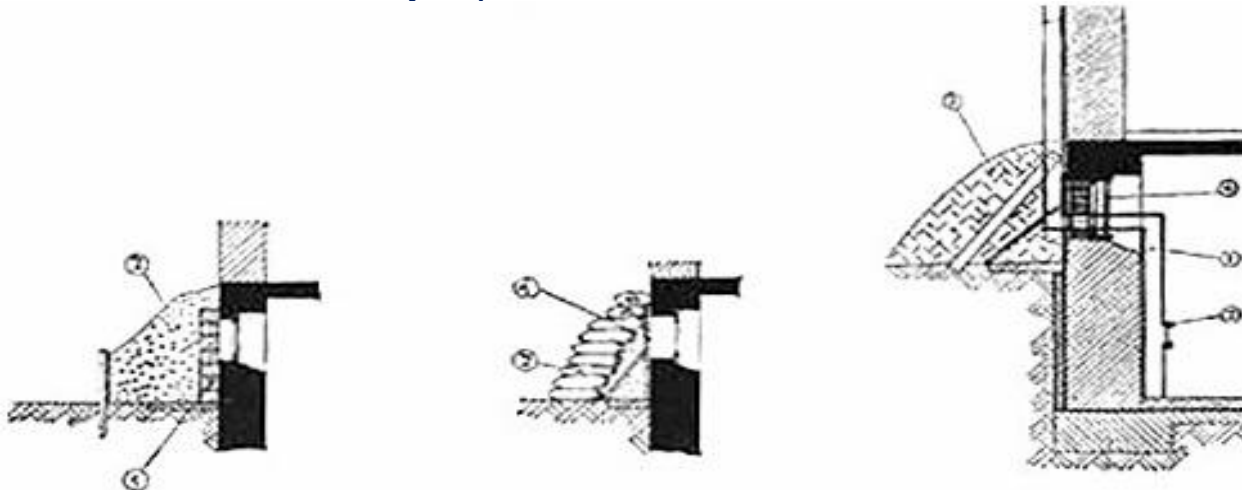
- * uzatvorte prívod plynu, vody a elektriny,
- * pripravte si a vezmite so sebou najnutnejšie veci (doklady, cenné veci malých rozmerov, lieky a pod.),
- * uzamknite byt,
- * presvedčte sa, či vaši susedia vedia o vzniknutej situácii,
- * v prípade, ak sa vo vašom okolí nachádzajú deti, starí alebo nevládni ľudia – pomôžte im,
- * sledujte rozhlas, televíziu, miestny rozhlas atď., kde sa dozviete informácie o možnom ohrození,
- * dodržujte pokyny osôb a príslušných orgánov, ktoré zabezpečujú evakuáciu,
- * použite prostriedky improvizovanej ochrany dýchacích ciest a povrchu tela,
- * priestor opúšťajte najkratšou cestou, podľa možností kolmo na smer vetra,
- * vždy zachovávajte rozvahu!

9. UKRYTIE

Obec podľa potreby určuje vhodné ochranné stavby použiteľné na ukrytie obyvateľstva. Obec nedisponuje odolnými úkrytmi, ani plynotesnými úkrytmi. Obyvatelia budú ukrytí v jednoduchých úkrytoch budovaných svojpomocne (JÚBS) v zapustených alebo polozapustených objektoch (pivničných priestoroch), alebo prízemných po vykonaní

príslušných úprav. Ak nastane situácia potreby zabezpečenia ukrytia, každý vlastník rodinného alebo bytového domu dostane od člena úkrytovej komisie určovací list jednoduchého úkrytu budovaného svojpomocne /JÚBS/ a metodickú pomôcku s pokynmi na jeho dobudovanie. Pomôcka obsahuje aj pokyny, čo si máte vziať do úkrytu a taktiež zoznam, čo je zakázané brať do úkrytu.

Obr. Grafické znázornenie možných úprav okien JÚBS

Zhmotnenie pivničného okna obrubníkmi (1) a zemným násypom (2)

Zhmotnenie pivničného okna dverným kridlom (1) a vrecami so zemínou (2)

Zhmotnenie pivničného okna, ktorým vedieme prírodný komínček: (1)- komínček, (2)-uzavieračacia klapka, (3)-zomný násyp, (4)-tesniaca fólia

9.1 ODPORÚČANÁ HMOTNOSŤ A ZLOŽENIE ÚKRYTOVEJ A EVAKUAČNEJ BATOŽINY

Odporúčaná hmotnosť úkrytovej batožiny: 10 - 15 kg

Odporúčaná hmotnosť evakuačnej batožiny: do 25 kg pre deti, do 50 kg pre dospelých

☐ Čo vám nemá chýbať v batožine?

- * osobné doklady, dôležité dokumenty, peniaze, cennosti malých rozmerov,
- * osobné lieky, vitamíny a nevyhnutné zdravotnícke potreby,
- * základné trvanlivé potraviny a nápoje v nepriepustných obaloch na 2-3 dni,
- * predmety osobnej hygieny a dennej potreby,
- * náhradná bielizeň, odev, obuv, nepremokavý plášť,
- * prikrývka, spací vak,
- * vrecková lampa, sviečka a zápalky,
- * ďalšie nevyhnutné osobné veci podľa potreby a uváženia (mobilný telefón),
- * pre deti nezabudnite pribalit hračku.

☐ Zoznam vecí, ktoré je zakázané brať do úkrytu:

- * zbrane všetkého druhu, alkohol a iné návykové látky, zapáchajúce a ľahko zápalné látky,
- * objemné predmety, kočky, periny a pod.,
- * domáce zvieratá, psy, mačky a iné,
- * zapalovače, cigarety, ponorné variče, jedlá podliehajúce rýchlemu znehodnoteniu

9.2. ZÁSADY SPRÁVANIA SA V ÚKRYTOCH

- * Správajte sa zodpovedne a riadte sa úkrytovým poriadkom, dbajte na pokyny obsluhy úkrytu,
- * neplytvajte vodou a potravinami,
- * udržiujte čistotu a poriadok
- * nepohybujte sa zbytočne po úkryte a nehovorte hlasno,

- * chovajte sa pokojne, vzájomne si pomáhajte,
- * nefajčite, nepoužívajte otvorený oheň a elektrické spotrebiče.

10. IMPROVIZOVANÁ OCHRANA DÝCHACÍCH CIEST A POVRCHU TELA

Improvizované prostriedky individuálnej ochrany sú určené na ochranu dýchacích ciest a očí, ak neboli vydané ochranné masky a prostriedky na ochranu povrchu tela.

Improvizované prostriedky individuálnej ochrany sa používajú najmä pri:

- presune osôb do úkrytov,
- úniku z priestoru zamoreného nebezpečnou látkou,
- prekonávaní zamoreného priestoru,
- evakuácii obyvateľstva.

Ochrana hlavy

Odporúča sa použiť čiapky, šatky, šály, cez ktoré je vhodné natiiahnuť kapucňu, prípadne nasadiť ochrannú prilbu (najlepšie cyklistickú, pracovnú, lyžiarsku a podobne). Najvhodnejším spôsobom ochrany úst a nosa je prekrytie týchto častí kusom flanelovej tkaniny alebo froté uterákom mierne navlhčeným vo vode, vodnom roztoku sódy alebo kyseliny citrónovej. Oči chránime okuliarmi uzavretého typu. Vetracie prieduchy na okuliaroch prelepíme lepiacou páskou.

Ochrana trupu

Všeobecne platí zásada, že každý druh odevu poskytuje určitú mieru ochrany, pričom väčší počet vrstiev zvyšuje koeficient ochrany. Na ochranu môžete použiť dlhé zimné kabáty, bundy, nohavice, kombinézy, šuštiakové športové súpravy. Použitú ochrannú odevy je nutné dostatočne utesniť na krku, rukávoch a nohaviciach. Netesnené zapínanie a rôzne nežiaduce trhliny v odevy je nutné prelepiť lepiacou páskou. Ku všetkým ochranným odevom je vhodné použiť nepremokavý plášť (napr. plášť do dažďa) alebo plachtu prehodenú cez hlavu.

Ochrana rúk a nôh

Veľmi dobrým ochranným prostriedkom rúk sú gumené rukavice. Pre ochranu nôh sú najvhodnejšie gumené a kožené čižmy, kožené vysoké topánky. Pri použití nízkych topánok je vhodné zhotoviť si návleky z igelitových vrecúšok alebo tašiek.

Pri použití improvizovanej ochrany je potrebné dodržiavať nasledujúce zásady:

- celý povrch tela musí byť zakrytý,
- všetky ochranné prostriedky je nutné čo najlepšie utesniť,
- na dosiahnutie vyšších ochranných účinkov kombinujte viac ochranných prostriedkov, alebo použite odev v niekoľkých vrstvách.

11. ZÁSADY PRVEJ POMOCI

PRVÁ POMOC - je súbor jednoduchých opatrení, ktoré môžu byť použité v každom čase, na každom mieste a ktoré môžu:

- zachrániť život,
- zabrániť zhoršeniu zdravotného stavu,
- urýchliť zotavenie.

Ako postupovať?

- Bez ohrozenia vlastného života zistíte, čo sa stalo,
- ako prvého vždy ošetríte najviac postihnutého,
- zabezpečte privolanie sanitky, lekára, alebo dopravu zraneného do zdravotníckeho zariadenia.

Ako poskytnúť prvú pomoc?

- Zastavte život ohrozujúce krvácanie,
- pri bezvedomí - zaistíte voľnosť dýchacích ciest,
- pri zástave dýchania - poskytnite umelé dýchanie,
- pri zástave srdca - poskytnite nepriamu masáž srdca,
- venujte pozornosť protišokovým opatreniam.

Pamätajte !

- Nepotrebuje osobitné vybavenie - improvizujte,
- nepreceňujte svoje sily, neohrozte samého seba,
- nehýbte s postihnutým viac, ako je nevyhnutné!